

מסורת הש"ס

א) ת"כ צו פט"ו ה"ג, אמור פרש"י ד ה"ה, ועי' תוס' לקמן צח. ד"ה מה שלמים, ז) ז"ק קד: שנוטות ה. חולין טו: כמיות נא, ע"ש, א) תוספתא רפ"ה [מנחות טו: ע"ש, מיהו גם כמשנה לדעיל דף מג. תנן לוג שמן של מצורע וכו' ורבי מאיר אומר חייבין עליו משום פיגול. ואולי יש לגרס הכא דתנן לוג שמן וכו' והש"ס קיבד לישנא דמתניתין כמו בכמה שאר דוכתי כמ"ש תוס' סוכה ס. ד"ה בית, עוד שם יג. ד"ה ובהן, וכו"כ עוד שבוטות יט: ד"ה שבוטות דדרך הש"ס לקצר המשנה שהביא, וכו"כ עוד לעיל כד: ד"ה והרין. ועי' ש"ג אות לז, א) מוספתא פס"ה דזבחים מנחות טו:, ב) זני' וזבחים ומוקלקלין, א) לקמן ק: כמותות מג:, א) שיר' לעמ' הקודם, ב) ע"כ מעמ' הקודם, ג) צו פ"ג ה"ד, ד) פ"ג ה"ה, ז) עירובין כח.

## שינויי נוסחאות

א) בלאו וקלות על החמורות כללי: (ש"ס: ב) החמורות על הקלות נמי במיתה כללי (ש"ס: ג) ששישיו (ש"ס: ד) הגירא' גנים אל הקדשים (ויקרא כב, ג), וכו"כ בת"כ: [ח] כמ"י נוסף וחייבין עליהן משום פגול (ש"ס: ז) פיגול מרובה אפי' חטאת העוף שיש לו מתירין לאדם מרובה אני פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שיש להם מתירין למזבח (ש"ס: ח) שישנן על מזבח ההדיוט וחייבין עליהן משום פיגול אף כל כור כללי (ש"ס: ט) ז"ל שאינן (ש"ס: י) ז"ל שכן (ש"ס: יא) ז"ל וביצא (הגר"י: יב) וכו' ב"ר: (יג) גי' מ"ל דתנן, ועי' מפרש"ל אות ג, ועי' פס"א מג ע"א שמישז גינסתמ, ועי' להלן אות נח: [ג] נאמרו אלא קלות כללי (גמ': יג) ועד"כ אלא כלום נמקס קלות: [ד] הוא דהוה אחא כללי (ש"ס: יז) בטומאה (ד"ו רפ"ט וש"ח: יז) חמורות דחיינו טומאת כח על מעשר הקלות נמי במיתה כללי (ש"ס, ובענין ב"ר: יח) ופרט וכלל (ש"ס: יט) ז"ל נוסף שאין להם מתירין אלא למזבח (הגר"י ובענין ב"ר: יט) ועי' גי' הכי' באת שאל"ה: [ב] הקדשים מאמריה שלמים ילפי לפי שאין להם מתירין אלא למזבח ובשר כור (ש"ס: יח) בד"ו רפ"ט וש"ח ורבי' בבה"י: [א] כלל קדשי' ומיתה אלא מאם האכל והשאר נמחק (ב"ש, ועי' גימ': [ב] הפרט בהטוב אחריהם כללי (ש"ס: ב) מבשר זבח תחילה כור מפורש כור ולא הוי אתר אלא בכור (ש"ס: ב) שאם רצה היה יכול כללי (ש"ס: ב) יוסף הא מני רבי (ש"ס: ב) חתב נמי נמחק (ש"ס: ב) קדשים דשמעיתין להן כור מ"ל (כ"י: ד"ח: ב) חל' מתיריו (ש"ס: כב) שיתן מתנותיו. (ש"ס: וק"ר' כ' דמשי' נ"י עג"ס דבני רבי עד שיתן מתן ז': [ג] הוא באכילה מדרבנן (ש"ס: [א] ס"א למיפוך (ש"ס: [ב] נש"מ טקף לאפקורי בכור. ועי' רס"ו: [ג] ז"ל ורבא (צ"ק, וכו' בד"ה, ועי' ט"ק: [ד] שלמים דריש דמשמע (ש"ס: [בני' רפ"ט שלמים: [ה] דמפגלין (ד"ח: [ז] ז"ל מבעטין (בד"ו וצ"ק: [ז] הבהיר אם זרק ע"מ לשפוך שירים למחר ומתפגלת על ידי שחיטה אם שחט ע"מ לזרוק את הדם למחר כל"ל ע"פ המוסף' (ד"ח וש"ב), ועי' ונח"א המוסף: [ח] גבי' טקף כהן דיבוק משך קטון: מני ד"מ [ד"ח] דתניא. תימא אמאי לא מתיי' מתניתין. הס"ר, ועי' מפרש"ל אות ג:

א) ואם לא נאמרו הייתי אומר כו' ל"ג הכא דליכא למיפוך דיו דהא קלות נמי במיתה: ואי באכילה מעשר. קאמר דאם לא נאמרו חמורות הייתי אומר על טומאת שרץ בלאו על טומאת מת במיתה לכך נאמרו טומאת מת חמורות ונאמר כהו לאו דלא תימא כהו מיתה א)

במעשר ואם לא נאמרו א) קלות

הייתי אומר על החמורות במיתה הא מטומאת שרץ אקתניא

ודיו לצא מן הדין להיום כנדון. ולא

אמינא כה מיתה אלא לאו: ואפי

קאמר אילו נאמר טומאת שרץ ונאמר

מעשר. בלאו כדאיתא ותרומה במיתה

כדאיתא ולא נאמר טומאת מת הייתי

אומר קלות על מיתה אלא בלאו

בטומאת א) קלה דשרץ על אכילת

קלות כגון מעשר יהא בלאו כדאיתא

וקלות על החמורות במיתה וטומאת

שרץ על אכילות החמורות כגון תרומה

במיתה כדאיתא ומינה הוה גמרינן

דמה שרץ קלות על החמורות במיתה

אף חמורות א) על קלות נמי במיתה

דמה לי טומאה חמורה ואכילה קלה

מה לי אכילה חמורה וטומאה קלה

(וטומאת המת על אכילת מעשר

תהא במיתה) לכך נאמרו חמורות

טומאת המת על אכילת מעשר אלא

תהא במיתה ופירש כה לאו ולא

במיתה לומר כך שהיא באזהרה:

או אינו מציא כו'. ירשא דצרייתא

בת"כ א) לענין פיגול קמני יכול לא יהא

חייב אלא על השלמים בלבד מ"ל לענין

טומאה וינזרו מקדשי ולקמן יליף נותר

חילול חילול מטומאה ופיגול צעון עון

מנות: או אינו. מרבה אלא כיולא

בשלמים שפרי כלל ופרט א) אמור

כאן כדמפרש לקמן וימא' מה הפרט

מפורש נאכלין לשני ימים כו': ס"ל

מנשר. ריבויא הוא דכתיב גבי פיגול

(ויקרא ז) מנשר זבח השלמים ועלה

קאי והנפש האוכלת ממנו עונה תשא:

עד שאני מרבה. כלומר אחרי שאני

מרבה ארבה עמהס אף לוג שמן של

מזרע אס פיגל בדם האשס מתפגל

הלוג: תלמוד לומר. לענין טומאה

אשר הס מקדישים גבי וינזרו כתיב:

ואפי נותר חילול חילול מטומאה. מה

טומאה הכל בכלל אף נותר הכל בכלל

בנותר כתיב כי את קודש ה' חילל

(ויקרא יט) ובטומאה כתיב וינזרו ולא

יתללו (שס כב) והדר אתי פיגול עון

עון מנותר: אף בדם שיש לו מתירין

או לאדם או למזבח. ועולה ילפא

מאימורי שלמים א) וכן אימורי כל

הקדשים א) ובשר כל הקדשים הנאכלין

ילפי מנשר שלמים שאין לו מתירין

אלא לאדם וחייבין עליו: כיולא

בשלמים מאי ניסו. דקתני לעיל או

אינו מציא כו' א) אלא א) כיולא: האכל

כלל מנשר שלמים פרט יאכל חור

וכלל: הני פרי כללי דסמיכי נינהו.

אלא נכתב הפרט אלא בסוף: הטל

פרט צניינס. הכתוב א) אחריהם

הטל צניינס ודונס כו' הלכך אי לאו

דרכי רחמנא מנשר א) מחילה הוה

## בית שמאי פרק רביעי זבחים

## מר. נאכל

א) ואם לא נאמרו הייתי אומר כו' ל"ג הכא דליכא למיפוך דיו דהא

קלות נמי במיתה: ואי באכילה מעשר. קאמר דאם לא נאמרו חמורות

הייתי אומר על טומאת שרץ בלאו על טומאת מת במיתה לכך

נאמרו טומאת מת חמורות ונאמר כהו לאו דלא תימא כהו מיתה א)

אם לא נאמרו חמורות הייתי אומר על

החמורות במיתה הא מטומאת שרץ אקתניא

ודיו לבא מן הדין להיות כנדון אמר זעירי

קלות טומאת שרץ חמורות טומאת מת והכי

קאמר אילו נאמר טומאת שרץ ונאמר מעשר

ותרומה ולא נאמרה טומאת מת הייתי אומר

[קלות] על הקלות בלאו א) ועל החמורות

במיתה ומדקלות על החמורות במיתה

חמורות א) נמי על הקלות במיתה לכך נאמרו

חמורות: כל שיש לו מתירין בין לאדם בין

למזבח חייבין עליו משום פיגול: ב) תנו רבנן

או אינו מביא אלא כיוצא בשלמים מה שלמים

מיוחדים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף

כל נאכל לשני ימים ולילה אחד נאכל ליום

ולילה מניין תלמוד לומר ימבשר כל ששירין א)

נאכלין עולה שאין שיריה נאכלין מניין תלמוד

לומר יזבח מנין לרבות העופות והמנחות עד

שאני מרבה לוג שמן של מצורע תלמוד

לומר א)אשר ד) הם מקדישים לי \* ואתי נותר

חילול חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון

בנותר ומאחר שסופו לרבות כל דבר למה

נאמר שלמים מעתה לומר כך מה שלמים

מיוחדים שיש להן מתירין בין לאדם בין

למזבח א) אף כל שיש לו מתירין בין לאדם בין

למזבח חייבין עליהן משום פיגול: א) העולה

דמה מתיר את בשרה למזבח ועורה לכהנים

עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח

חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים

פרים הגשרפים ושעירים הנשרפים דמם

מתיר את אימוריהן ליקרב: ומוציא אני את

הקומץ ואת הלבונה והקמרת ומנחת א) כהנים

נאכל איום וליצה מנין. לקמן בסוף דס חטאת (דף נח.) דרשנין

מהיקשא דזאת התורה מה שלמים מפגלין כו' ונראה דהאי

תנא לית ליה הווא היקשא דאי אית ליה לא היה צריך לכל הנך

יימורים: ואתי נותר חילול חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון

בנותר. מכאן הוה מני למדק א)

לקמן (דף ג:) דדבר הלמד בגזירה שוה

מחר ומלמד בגזירה שוה:

כיוצא בשלמים מאי ניהו בכור.

משמע דככור דמי לשלמים

טפי משאר קדשים ובעלמא אינו כן

דלמר (מנחות דף נא: ) מה שלמים

באין בנדר וקדש אף כל צא בנדר

ומדנא: א) אלא מאם האבא יאבא.

ואע"ג דלמרינן לעיל בסוף פרק שני

(דף כח:) בשתי אכילות הכתוב מדבר

תרתי שמע מינה מדלח כתיב האכל

האכל או יאכל יאכל כדלמר דיש

הקומץ רבה (מנחות דף פ: ) ומינה רבי

אליעזר דמוקי לה הסם דדרשא

אחרינא נפקא ליה הך דרשא מקרא

אחרינא וכרנא א) דמפרש לעיל בסוף

פרק שני (דף כח:) כולוה מקרא

(אחרינא) [אריכא] ודרש מנשר

זבח שלמים מה שלמים מפגלין

ומתפגלין כו' לא כמו שפירש שס

בקונטרס מדכתיב זבח שלמים א)

דמשמע דמקיש זבח לשלמים אלא

אדך צרייתא סמיך והקשה ה"ר חיים

אמאי צדיק לשון הצרייתא דהוה ליה

למימר מה שלמים מיוחדים שיש להם

מתירין צין לאדם צין למזבח ועוד

דמלישנא דמפגל א) ומתפגלין א)

האשס: שדם הזבח וכו'. והוי

דבר שיש לו מתירין למזבח וטהר

בין פיגול, וכל דבר שיש לו מתירין

יש בו פיגול דגמרינן משלמים:

ונבסיו מוכאן ועד י' ימים.

דלמר מר' (מנחות מד:) מנחתם

ומפסיכה אפילו למחר, אלמא לאו

מנחת ניסו: אף אני לא

אמרתי. אס פיגל בוצח שיו

הנפסיס שיפא לסוף י' ימים

מפוגלים, אלא בבאים עם הזבח

עין משפט

נר מצוה

לו א מ"י פרק מהלכות

מחוסרי כפרה הלכה ד:

לו ב מ"י פ"ב מהלכות

מעילה הלכה י:

לח ג מ"י פ"ד מהל' מחוסרי

כפרה הלכה ג:

### תורה אור השלם

1. ואם האכל יאכל מבשר

וזבן שלקויו ביום השלישי לא

יִרְצָה וּמִקְרִיב אֹתוֹ לֹא יִקָּשֶׁב

לֹא פִגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֲבֵלֶת

מִקְדָּשִׁים לִי אֲנִי יִדְוָה:

ויקרא ז, יח

2. דבר אל אהרן ואל בניו

וְיִזְכְּרוּ מִקְדָּשִׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא

יִחַלְלוּ אֶת שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם

מִקְדָּשִׁים לִי אֲנִי יִדְוָה:

ויקרא כב, ב

### הגהות הב"ח

א) ואם האכל יאכל מבשר

וזבן שלקויו ביום השלישי לא

יִרְצָה וּמִקְרִיב אֹתוֹ לֹא יִקָּשֶׁב

לֹא פִגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֲבֵלֶת

מִקְדָּשִׁים לִי אֲנִי יִדְוָה:

ויקרא ז, יח

2. דבר אל אהרן ואל בניו

וְיִזְכְּרוּ מִקְדָּשִׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא

יִחַלְלוּ אֶת שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם

מִקְדָּשִׁים לִי אֲנִי יִדְוָה:

ויקרא כב, ב

### מוסף רש"י

הני תרי כללי דסמיכי, והכי

מני למירשס מניייהו כלל ופרט

ובלל (ב"ק טו) הטל פרט

ביניהם ודוונם בכלל ופרט.

בכלל ופרט וכלל ומכרי כיה כל

כעין הפרט (חולין טו.) לוג שמן

של מצורע חייבין עליו

משום פיגול. אס פיגול בשחיטת

האשס: שדם הזבח וכו'. והוי

דבר שיש לו מתירין למזבח וטהר

בין פיגול, וכל דבר שיש לו מתירין

יש בו פיגול דגמרינן משלמים:

ונבסיו מוכאן ועד י' ימים.

דלמר מר' (מנחות מד:) מנחתם

ומפסיכה אפילו למחר, אלמא לאו

מנחת ניסו: אף אני לא

אמרתי. אס פיגל בוצח שיו

הנפסיס שיפא לסוף י' ימים

מפוגלים, אלא בבאים עם הזבח

(מנחות טז: )

### שיטה מקובצת

רש"י ד"ה רבי אומר מוקלין עד

שיתן ו' הזאות של גבות

כ"ב גליון, דמורה הוא דקין ענינתו

ממט המתנות שהן לורך גבוה שוב

אין מועלין כהן אע"פ שלא ניתן ממנו

לשהיטת. ע"כ: תרד"ח ביוצא כו'

ובקיעתא אינו כן. כ"כ וי"ל דהא

אינו לגבי אכילה, להכי מרבינן

(הדמיס) [הדומיס] לאכילה (תוס')

מחר"ם ז"ח: